

دوشنبه ۱۲ خرداد ۱۳۹۹

۲۶۴۸

رسانا

خبرنامه روزانه سندیکای صنعت برق ایران

وصول مطالبات اعضا در صدر اولویت‌های سندیکا

طول دو هفته اخیر توسط دبیر سندیکا ارائه شد. در این گزارش به واکنش سندیکا نسبت به ابلاغیه شرکت توانیر در خصوص حوادث قهریه ناشی از شیوع ویروس کرونا، ابلاغ فهرس بهای رسته نیرو از سوی سازمان برنامه، لغو کاربری عمومی دستورالعمل‌های مابه‌التفاوت نرخ ارز و فلزات توانیر، انجام هماهنگی‌های لازم برای بهره‌مندی اعضا از دوره آموزشی آشنایی با فهرس بها و نحوه تعدیل پیمان‌های فهرست بهایی و تقدیر از نمایندگان سندیکا در کارگروه‌های فهرس بها اشاره شد. پیگیری اختصاص تسهیلات ۱۲ درصدی مصوب دولت به کسب‌وکارهای صنعت برق، ارائه نقشه راه و برنامه راهبردی توسعه صادرات تجهیزات و خدمات مهندسی در صنعت برق و انرژی از سوی اتاق تهران به معاون اول رئیس جمهور و ارجاع این سند از سوی ایشان به وزرای نیرو و صمت و نیز هماهنگی درج برنامه‌های سندیکا در برنامه‌های کمیسیون انرژی اتاق تهران در خصوص سال جهش تولید نیز بخش دیگری از گزارش دبیر سندیکا بود. در

هفتاد و یکمین جلسه دوره هفتم هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، بیست و یکم اردیبهشت سال جاری با حضور تمامی اعضای هیات مدیره و بازرسان سندیکا به صورت برخط برگزار شد. در ابتدای جلسه گزارشی از اهم اقدامات انجام شده در

- ۲ مقاومت عراق در مقابل قطع برق.....
- اولویت‌های افزایش تاب آوری صنعت برق در شرایط تحریم.....
- ۳ نحوه درخواست اعتراض به فرایند اجرایی برگزاری مناقصات.....
- ۴ راه‌اندازی پنجره واحد کسب‌وکار.....
- بخشودگی اجاره‌بهای اماکن واگذار شده به بخش خصوصی.....
- ۵ سهام بورسی و سهام عدالت وثیقه تسهیلات کارت اعتباری می‌شود.....
- ۶ سیل نقدینگی روی سر بورس.....
- ۷ آرامش فولاد با پایان مداخله.....
- ۸ شوک قرنطینه به مصرف برق.....
- کدام یک با ارزش تر است؟ زندگی انسان ها یا اقتصاد؟.....
- ۹

مقاومت عراق در مقابل قطع برق

به گفته مشاور مستقل انرژی و آب مؤسسه انرژی عراق، این کشور باید سالیانه ۷ الی ۹ درصد ظرفیت تولید برق خود را افزایش دهد. بحران اقتصادی برای پروژه‌های برنامه‌ریزی شده و محدودیت‌های Covid-۱۹ بدان معنی است که عراق می‌تواند انتظار قطع برق بیشتری را در تابستان امسال داشته باشد. وی گفت: بعید به نظر می‌رسد که عراق بتواند امسال تابستان، ۱۲۰۰ الی ۱۵۰۰ مگاوات برق به ظرفیت برق خود اضافه نماید. جدول زمانبندی نشان می‌دهد که برخی از پروژه‌ها می‌بایست طبق این جدول در سال ۲۰۲۰ و تا اواخر سال ۲۰۲۱ به اتمام برسند، اما با وجود مشکلاتی که پیش آمده بعید به نظر می‌رسد. از جمله این پروژه‌ها می‌توان به ارتقای نیروگاه بسامیه اشاره کرد که قرار است با اضافه کردن ۱۵۰۰ مگاوات، کل ظرفیت نیروگاه را به ۴۵۰۰ مگاوات برساند. پروژه دیگر، نیروگاه گازسوز با چرخه ترکیبی در ذیقار (Dhiqar) و سماوا، هر یک با ظرفیت تولید ۷۵۰ مگاوات برق می‌باشد. بازسازی نیروگاه‌های بیجی ۱ و ۲، پست برق ۱۳/۱۳۲ کیلوولت و نیروگاه گازی ۵۰۰ مگاوات از دیگر پروژه‌های اشاره شده می‌باشند.

- تعهد واشنگتن به دولت جدید عراق جهت تمدید ۱۲۰ روزه واردات گاز از ایران - وزیر امور خارجه آمریکا تأیید کرد که واشنگتن متعهد گردیده است تا برای ادامه واردات برق از ایران برای کمک به دولت جدید عراق، استثنائی ۱۲۰ روزه برای عراق در نظر بگیرد که بتواند ۱۴۰۰ مگاوات برق و ۲۸ میلیون مترمکعب گاز از ایران وارد نماید. این در حالی است که (مجوز خرید) در ماه گذشته فقط به مدت ۳۰ روز تمدید شده بود.

گسترده در خصوص این موضوع و پیامدهای منفی آن برای کسب و کارهای صنعت برق انجام شود.

به منظور استخراج شاخص‌های اصلی اولویت‌بندی پروژه‌ها بر اساس فاکتورهای اقتصادی و فنی کارگروهی متشکل از کمیته حقوقی، کمیته مشاوران و معاونت پژوهشی تعیین و تأکید شد این کارگروه در اسرع وقت تشکیل و کار خود را آغاز کند.

نیز اخذ تسهیلات ۱۲ درصدی از دولت برای صنعت برق استفاده و استدلال‌های مربوطه را در اسرع وقت تهیه و به معاونت اقتصادی ریاست جمهوری ارائه کند.

با مصوبه هیات میره مقرر شد پس از جمع‌بندی نتایج استعلام میزان مطالبات اعضا، سندیکا بر لزوم پرداخت مستقیم مطالبات از سوی توانیر شده تأکید و تلاش نماید منابع مالی در نظر گرفته شده برای تسویه بدهی‌ها به شرکت‌های تابعه تخصیص داده نشود. همچنین مقرر شد نامه استعلام مطالبات از طریق رسانه‌های سندیکا و از کانال کمیته‌های تخصصی هم‌پیگیری شده و از این طریق مشارکت جدی‌تر اعضا جلب شود.

در ادامه مقرر شد سندیکا علاوه بر اینکه وزارت نیرو و توانیر را به عنوان اصلی‌ترین مرجع پیگیری خود مد نظر قرار می‌دهد، از همه ظرفیت‌های خود برای پرداخت مطالبات بهره برده و این موضوع را از سایر مبادی قانونی از جمله اتاق‌های بازرگانی و مجلس شورای اسلامی نیز دنبال کند. همچنین بنا شد سندیکا تلاش کند از محل درآمدهای ارزی وزارت نیرو از صادرات برق در ازای مطالبات اعضا، برای آنها حواله ارزی بگیرد.

با تصمیم اعضای هیات مدیره مقرر شد سندیکا برنامه‌های خود را برای پیگیری مطالبات شرکت‌های عضو در قالب یک استراتژی مشخص و روشن تدوین کرده و در اختیار هیات مدیره قرار دهد و ضمن پیگیری جدی موضوع مطالبات، اقدام رسانه‌ای

ادامه این گزارش به تشکیل کارگروه تأثیر افزایش نرخ حقوق و دستمزد بر صنعت برق و تهیه پیش‌نویس بیانیه موردنظر، درخواست تجدیدنظر در مصوبه اخیر مجلس شورای اسلامی در خصوص ماده ۲۴۴ قانون مالیات‌های مستقیم، درخواست مشارکت بخش خصوصی در سیاست‌گذاری انرژی تجدیدپذیر از شورای راهبری و سیاست‌گذاری انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق وزارت نیرو، تدوین سناریوهای تأمین مالی سال ۹۹ سندیکا و تقدیر مؤسسه خیریه محک از همکاری سندیکا در تأمین تجهیزات مورد نیاز بیمارستان محک اشاره شد.

با توجه به فقدان نقدینگی کافی برای اجرای پروژه‌ها، مقرر شد مطالبات، اثرات منفی کرونا بر کسب و کار اعضا و اولویت‌بندی قراردادهای سه محور اصلی فعالیت‌های سندیکا در سال ۹۹ باشند. همچنین مقرر شد کلیه مکاتبات انجام شده در سه محور کلیدی مطالبات، قراردادهای و اولویت‌بندی در قالب یک تحلیل آماری بررسی شده و گزارشی از نتایج پیگیری‌ها از وزارت نیرو و توانیر به هیات مدیره ارائه شود.

در ادامه گزارشی از جلسه نمایندگان سندیکا با معاونت مالی و پشتیبانی شرکت توانیر توسط دبیر سندیکا ارائه شد. بر اساس مذاکرات انجام شده در جلسه و با توجه به کمبود شدید نقدینگی در توانیر و انباشت مطالبات شرکت‌های عضو مقرر شد سندیکا از ظرفیت‌های ارتباطی و رسانه‌ای خود برای وصول مطالبات توانیر نزد بانک مرکزی و

نحوه درخواست اعتراض به فرایند اجرایی برگزاری مناقصات

مدیرکل دفتر بررسی‌های فنی بازرگانی، قراردادهای پشتیبانی توانیر نحوه درخواست اعتراض به فرایند اجرایی برگزاری مناقصات را اعلام کرد.

به استناد ماده ۲۵ قانون برگزاری مناقصات، مناقصه‌گران می‌بایست اعتراض خود را افتتاح به مدیرعامل شرکت‌های برق منطقه‌ای و یا مدیریت شبکه برق ایران ارسال کرده و در صورت عدم دریافت پاسخ (حداکثر ظرف مدت ۱۵ روز کاری) و یا عدم پذیرش نتیجه توسط شاکی، بر اساس ضوابط مندرج در تبصره بند «م» ماده ۵ قانون اساسنامه هیات رسیدگی به شکایات قانون برگزاری مناقصات (مصوب سال ۱۳۸۸) حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری شکایت خود را به هیئت‌های رسیدگی به شکایت مندرج در ماده یک آیین‌نامه اجرایی قانون اساسنامه هیات رسیدگی به شکایات (به شماره ۲۹۷۴۸۹/ت۴۵۴۳۴ هـ مورخ ۲۴/۱۲/۱۳۸۹ هیات وزیران) ارسال کنند.

سازندگان و پیمانکاران می‌توانند شکایت مرتبط با روند اجرایی برگزاری مناقصات را با عنایت به نامه شماره ۵۱/۶۹۵۲۲ مورخ ۲۴/۰۸/۹۱ سازمان برنامه بودجه کشور و با رعایت زمانبندی مذکور ابتدا به دستگاه‌های مناقصه‌گذار (با ارسال رونوشت به این دفتر) و سپس در صورت عدم کسب نتیجه از کارفرما، به هیئت‌های رسیدگی به شکایات ملی و استانی ارسال کنند. بدیهی است عدم رعایت ضوابط مذکور موجب سلب فرصت لازم در خصوص رسیدگی به شکایات مربوطه و به عدم امکان بررسی شکایت فوق خواهد شد.

"محمدحسن متولی زاده" در نخستین وب کنفرانس تاب آوری صنعت برق که با مشارکت شرکت‌های زیرمجموعه صنعت برق برگزار شد ضمن قدردانی از متولیان برپایی این کنفرانس در توزیع برق مازندران و انجمن مهندسين برق و الکترونیک این استان، ابراز امیدواری کرد این ابتکار عمل به عنوان الگو در همایش‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرد. وی افزایش حساسیت نسبت به تأمین برق مطمئن و پایدار را قابل توجه عنوان کرد و با تأکید بر افزایش وابستگی کار و زندگی مردم به برق، افزایش حساسیت انرژی الکتریکی در شرایط شیوع ویروس جدید را خاطر نشان ساخت.

متولی زاده با اشاره به شرایط خاص اقتصادی و افزایش تحریم‌ها اظهار داشت: بزرگ‌ترین نقطه قوت همکارانمان که همواره مورد افتخار ماست، سرعت عمل در بازبایی شرایط، پس از وقوع حوادث از جمله سیلاب‌های وسیع سال ۹۸ و بارش برف سنگین است و به قدری این تلاش‌ها مؤثر واقع شد که مورد توجه و تشکر مردم و مسوولان کشوری قرار گرفت.

مدیرعامل توانیر از مهمترین اولویت‌های صنعت برق برای افزایش تاب آوری در شرایط تحریم را حفظ و نگهداری بهینه از تاسیسات و تجهیزات موجود و تمرکز بر مدیریت بار به ویژه در فصل تابستان و شروع زود هنگام گرما در روزهای اخیر عنوان کرد و با قدردانی از عملکرد موفق تلاشگران صنعت برق در تابستان ۹۸، ابراز امیدواری کرد امسال هم با تمرکز بر برنامه‌های ابلاغی، شاهد عبور مناسب شبکه برق کشور از فصل گرما باشیم. وی تلاش همکاران صنعت برق در پاسخگویی به نیاز مصرف را مؤثر و کارساز توصیف و برای آن‌ها در انجام وظایفشان آرزوی توفیق کرد.

اولویت‌های افزایش تاب آوری صنعت برق در شرایط تحریم

مدیرعامل توانیر سرعت عمل همکاران را بزرگترین نقطه قوت صنعت برق در حوادث مختلف عنوان و بر لزوم حفظ و نگهداری بهینه از تجهیزات موجود و تمرکز بر مدیریت بار به عنوان اولویت‌های افزایش تاب آوری صنعت برق در شرایط تحریم، تأکید کرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)،

با حضور نمایندگان دولت و بخش خصوصی در اتاق تهران افتتاح شد:

راهاندازی پنجره واحد کسب و کار

پنجره واحد شروع کسب و کار که از جمله توصیه‌های مقام معظم رهبری برای بهبود فضای کسب و کار کشور بود، صبح امروز، دهم خرداد ماه، با حضور وزیر اقتصاد، روسای اتاق‌های بازرگانی تهران و ایران، رئیس گروه بررسی‌های اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری، معاون قوه قضاییه و رئیس سازمان ثبت اسناد و املاک و جمعی از نمایندگان سازمان‌های دخیل دولتی و بخش خصوصی در محل اتاق بازرگانی تهران افتتاح و راه‌اندازی شد.

مراسم افتتاح مرکز پنجره واحد صدور مجوزهای آغاز فعالیت اقتصادی با عنوان «پنجره واحد شروع کسب و کار» صبحگاه شنبه دهم خرداد ماه ۱۳۹۹ در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران برگزار شد.

در این مراسم تعداد زیادی از نمایندگان ارشد وزارتخانه و دستگاه‌های دولتی و حاکمیتی و نمایندگان بخش خصوصی از اتاق‌های بازرگانی تهران و ایران حضور داشتند. فرهاد دژپسند، وزیر امور اقتصادی و دارایی، که وزارتخانه‌اش متولی و

سیاستگذار فضای کسب و کار کشور است خود برای راه‌اندازی این مرکز در اتاق تهران حضور یافت.

پنجره واحد شروع کسب و کار با پیگیری و همکاری اتاق بازرگانی تهران به عنوان نماینده بخش خصوصی با وزارت اقتصاد و سازمان‌هایی دخیل از دیگر قوا مانند سازمان ثبت اسناد و املاک، سازمان ثبت شرکت‌ها، تامین اجتماعی، روزنامه رسمی و ... در محل اتاق تهران کار خود را آغاز کرده است تا گام بزرگی در کاهش بوروکراسی سنگین و پیچیده شروع یک کسب و کار باشد. این اقدام می‌تواند تا حدود زیادی زمان اخذ مجوزها برای شروع یک کسب و کار را کاهش دهد و به بهبود رتبه ایران در شاخص جهانی انجام کسب و کار منجر شود؛ اتفاقی که در نهایت دید بهتر و جذابیت بیشتری برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به همراه داد.

در آغاز این مراسم، سیده فاطمه مقیمی، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی تهران با خوشامدگویی به مهمانان این نشست و اعلام رسمی آغاز به کار این پنجره ابراز امیدواری کرد که فرآیند بهبود فضای کسب و کار در کشور مستمر و ادامه‌دار باشد.

در ادامه رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در سخنانی با ابزار خرسندی از به نتیجه رسیدن اقدامات صورت گرفته در راستای راه‌اندازی پنجره واحد کسب و کار، این کار را گام نخست خواند و تاکید کرد افتتاح این پنجره باید مقدمه‌ای بر اقدامات و تدابیر دیگری باشد که به بهبود فضای کسب و کار در کشور منجر شود.

مسعود خوانساری گفت: امروز همه ما قبول داریم که اقتصاد کشور با مشکلات متعددی روبه‌روست؛ اقتصاد ایران با تحریم مواجه است و نمی‌تواند نفت بفروشد؛ بنابراین باید به توان داخلی و تولید و صادرات کالاهای غیرنفتی اتکا شود. البته تهدیدها

به جای خود باقی است، اما این تهدیدها همزمان فرصتی برای اقتصاد ماست تا بتواند روی توان داخلی خود بیشتر متمرکز شود. یکی از اقدامات مهم برای استفاده از این فرصت‌ها این است که بتوانیم از مجوزها و بوروکراسی حاکم بر اقتصاد کشور بکاهیم. او در ادامه با اشاره به ضرورت ایجاد فضایی برای بهبود دو شاخص مهم اقتصادی محیط کسب و کار و رقابت‌پذیری، افزود: خوشبختانه برای رشد هر دو شاخص، اتاق تهران و اتاق ایران اقدامات و کارهای بسیار خوبی انجام داده‌اند که می‌تواند به دستگاه‌های دولتی بسیار کمک کند. طبیعتاً در حال حاضر که اقتصاد ایران نمی‌تواند به دلیل تحریم‌ها در فضای اقتصادی مناسب و آزاد رشد متناسبی داشته اگر بتوان هرچه بیشتر موانع را برداشت، به اقتصاد کشور کمک می‌شود که بتواند خودش را حفظ کند و به شرایطی پایین‌تر از شرایط کنونی نلغزد و حتی رشد هم داشته باشد.

خوانساری ادامه داد: در بحث بهبود محیط کسب و کار در دوره‌های مختلف اقداماتی صورت گرفته است، در دولت آقای هاشمی کارهایی در خصوص ایجاد پنجره واحد و کم کردن مجوزها انجام شد که در دولت آقای خاتمی هم ادامه پیدا کرد اما متأسفانه این کارها مقطعی بود و نتوانست تداوم مستمری داشته باشد. من امیدوارم کاری که از امروز توسط وزارت اقتصاد به عنوان گام اول شروع شد بتواند استمرار داشته باشد.

رئیس اتاق تهران در بخش دیگری از صحبت‌های خود خطاب به وزیر اقتصاد گفت: متأسفانه در همه زمینه‌ها در بحث اقتصاد مشکل داریم. در ورود کالا می‌دانید که تا ۱۵ روز کانتینر معاف از جریمه است اما به‌ندرت می‌توان کالایی را پیدا کرد که وارد گمرکات کشور شود و ظرف ۱۵ روز ترخیص شود؛ حداقل

دو تا شش ماه طول می‌کشد تا یک کالا ترخیص شود. علت موانعی که وجود دارد دستگاه‌های متعدد هستند، بیش از ۱۳ دستگاه در مرزهای ورودی و خروجی ما وجود دارند که باعث کندی کار می‌شود. در دنیا متوسط ترخیص کالا کمتر از ۲۴ ساعت است اما در کشور ما ماه‌ها طول می‌کشد که کالایی ترخیص شود.

مسعود خوانساری ادامه داد: در بحث ساخت و ساز اگر قبلاً یک پروانه ساختمانی ظرف دو تا سه ماه صادر می‌شد اکنون حداقل شش ماه تا یک سال طول می‌کشد و دستگاهی به نام نظام مهندسی یکی از عوامل کند شدن کار است. در بحث تولید مواد غذایی، آشامیدنی، بهداشتی اختلافی که بین وزارت بهداشت و سازمان استاندارد وجود دارد مشکلاتی را ایجاد کرده و اکثر کالاهایی که وارد می‌شوند مدت‌ها طول می‌کشد تا بتوانند ترخیص شوند. از این مثال‌ها متأسفانه بسیار زیاد است که مراحل کار را کند و کسب و کارها را دچار اختلال کرده است. من امیدوارم با قدمی که وزارت اقتصاد برداشته و با همتی که آقای مهندس دهقان معاون امور اقتصادی وزارتخانه دارند و تلاش‌های مجدانه‌ای که آقای فیروزی، رئیس مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار، برای راه‌اندازی پنجره واحد با دلسوزی و پشتکار انجام داده‌اند، بتوانیم انشالله موانع دیگر پیش روی محیط کسب و کار را هم برداریم تا نام و نشان نیکی از وزارت اقتصاد در این دوره به یادگار بماند.

دولت باغبان به جای دولت نگهبان

معاون امور اقتصادی وزارت اقتصاد و دارایی نیز در این جلسه، از کاهش مدت زمان پروسه شروع کسب و کار در کشور به ۳ روز به دنبال آغاز به کار پنجره واحد فیزیکی خبر داد و گفت: در ایران به طور متوسط ۷۲٫۵ روز طول می‌کشد تا یک فرد با

مصوبه هیات وزیران برای اجرا از سوی استانداری‌ها و فرمانداری‌ها ابلاغ شده است

بخشودگی اجاره‌بهای اماکن واگذار شده به بخش خصوصی

دستگاه‌های اجرایی و شهرداری‌ها در سراسر کشور می‌توانند اجاره‌بهای مکان‌های واگذار شده به بخش خصوصی را در طول دوره کرونا ببخشند یا امهال کنند.

با مصوبه هیات وزیران، تمامی دستگاه‌های اجرایی و شهرداری‌های سراسر کشور نسبت به امهال یا بخشودگی کامل اجاره بها اماکن واگذار شده به بخش خصوصی در طول دوره تعطیلی مربوط به جلوگیری از انتشار ویروس کرونا یا افزایش دوره بهره‌برداری، مجاز شدند.

به گزارش روابط عمومی اتاق تهران، به دنبال شیوع کووید-۱۹ در کشور طی سه ماه گذشته و اعمال وضعیت قرنطینه برای جلوگیری از شیوع گسترده آن، بسیاری از کسب‌وکارها در کشور مجبور به تعطیلی ناخواسته شدند و صاحبان بنگاه‌ها در تنگنای اقتصادی قرار گرفتند.

در چنین شرایطی، در هیات وزیران و به پیشنهاد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت ورزش و جوانان، بخشودگی اجاره بها اماکن دولتی که در اختیار برخی کسب‌وکارهای بخش خصوصی قرار دارد، مصوب شد. این مصوبه در تاریخ ۲۴ فروردین ماه امسال به تصویب هیات وزیران رسید و پس از طی فرآیند اداری در اواخر اردیبهشت ماه برای ابلاغ و اجرا در اختیار سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و اجرایی از جمله شهرداری‌های سراسر کشور قرار گرفته است.

سهام بورسی و سهام عدالت وثیقه تسهیلات کارت اعتباری

می‌شود

رئیس کل بانک مرکزی از امکان تبدیل شدن سهام بورسی و سهام عدالت به وثیقه تسهیلات کارت اعتباری خبر داد.

سهام بورسی و سهام عدالت وثیقه تسهیلات کارت اعتباری می‌شود
عبدالناصر همتی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، اظهارداشت: بانک‌ها می‌توانند سهام بورسی، به‌ویژه سهام عدالت را به عنوان وثیقه برای صدور کارت اعتباری قرار دهند. وی افزود: با توجه به ارزنده بودن بخش عمده‌ای از سهم‌های موجود در سبد سهام عدالت، به بانک‌ها توصیه می‌کنم درقبال وثیقه گرفتن سهام آزاد شده، در چارچوب ضوابط خود، معادل درصدی از ارزش آن، به دارندگان سهام که نیاز به منابع مالی دارند، ولی قصد فروش سهام خود را ندارند، کارت اعتباری برای خرید بدهند.

رئیس کل بانک مرکزی گفت: به حوزه فناوری اطلاعات بانک مرکزی تأکید کرده‌ام هرچه سریعتر برای ساده‌سازی فرآیند صدور کارت اعتباری اقدام کند.

به گزارش فارس، کاربران این خبرگزاری در سامانه فارس من خواستار استفاده بانک‌ها از سهام عدالت برای وثیقه وام شده بودند.

سیل نقدینگی روی سر بورس

اکنون موقعیتی ایجاد شده تا سرمایه‌های خرد وارد بدنه اقتصادی کشور شوند تا این اقدام علاوه بر سپر بلا بودن در برابر تحریم‌های ظالمانه به‌عنوان تامین مالی برای دولت نیز تلقی شود. اما این مسیر باید به شکلی منطقی و پایدار طی شود به طوری که اعتماد ایجاد شده تبدیل به بی‌اعتمادی نشود و مردم هم نگران ریزش ناگهانی شاخص‌ها و از میان رفتن دارایی‌هایشان نباشند.

مسعود خوانساری

حجم نقدینگی چنان در اقتصاد ایران افزایش یافته که موج سیل‌آسای آن به سمت هر بازاری می‌رود، دل‌نگرانی برای ویرانی به همراه می‌آورد. اقتصاددانان و فعالان اقتصادی از حداقل یک‌سال قبل بارها به دولت هشدار دادند که برای این وضعیت فکری اساسی بیندیشد و مانع از تاثیرات مخرب رشد نقدینگی بر پیکره اقتصاد ایران شود؛ ولی متأسفانه همان‌طور که در دولت‌های نهم و دهم به این موضوع بی‌توجهی شد، در دولت یازدهم هم موضوع افزایش نقدینگی به شدت مورد بی‌اعتنایی قرار گرفت.

این روزها وضعیت بورس کشور به شکلی درآمده که باید آن را معلول شرایط حاکم بر اقتصاد تلقی کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد از بهمن سال ۱۳۴۶ که بورس تهران تاسیس شد تاکنون شاهد چنین رشدی نبوده است. آخرین رکورد رشد شاخص بورس پیش از بهار امسال مربوط به چند روز پس از امضای توافق‌نامه برجام می‌شد که طی آن شاخص بورس بیش از ۲۴۲۵ واحد رشد را تجربه کرد. در آن دوره زمانی این میزان افزایش شاخص

به معجزه شبیه بود؛ هرچند دو سال بعد در بازار سرمایه اتفاقاتی رخ داد که دیگر رشدهای قبلی به چشم نمی‌آمد.

درحال حاضر میزان بازدهی بازار سرمایه به اندازه‌ای بالا رفته که دیگر هیچ بازاری توان رقابت با آن را ندارد. طی سال ۹۸ بازار سکه میانگین رشد ۳۰ درصدی، دلار رشد ۲۰ درصدی و مسکن رشد ۶۲ درصدی را تجربه کرده بود. طی همین دوره زمانی میانگین تورم کشور ۴۱ درصد بود و البته میزان رشد شاخص بورس ۲۳۲ درصد برآورد شد. یعنی بازار سرمایه به شکل قابل‌توجهی از تمامی بازارهای دیگر رشد بیشتر و چه‌بسا غیرقابل‌رقابتی را تجربه کرده‌است. این وضعیت در سال ۹۹ هم ادامه پیدا کرد و بازار سرمایه با رشد ۵۰ درصدی مواجه شد. قابل توجه آنکه از فروردین سال ۹۷ تا فروردین سال ۹۸ شاخص بورس بیش از ۵/۴ برابر شده‌است.

این رشد بی‌سابقه زمانی اتفاق افتاده که بنگاه‌های اقتصادی از یک طرف فشار تحریم اقتصادی را تحمل کرده و از طرف دیگر شیوع بیماری کرونا، باعث کاهش تقاضا و همچنین کاهش عرضه به‌علت مشکلات پیش آمده در زنجیره تامین شده است. هشتمین روز از اردیبهشت امسال شاخص بورس از مرز ۸۲۰ هزار واحد عبور کرد و ارزش کل بازار سرمایه به ۳۰۰ هزار میلیارد تومان رسید. اقبال سرمایه‌گذاران خرد به بورس چنان افزایش یافته که به‌طور متوسط روزانه ۸۵ هزار تا ۱۰۰ هزار سهامدار جدید وارد بازار سرمایه می‌شوند که اکثر آنها هم فاقد اطلاعات و دانش لازم برای حضور در این بازار هستند. پس از این تحولات تغییر مالکیت روزانه از سهامداران حقوقی به حقیقی از مرز ۱۵۱۵ میلیارد تومان هم گذر کرده است.

نکته تامل‌برانگیز اینکه در همین دوره زمانی وضعیت شاخص بورس‌های جهان به شکل دیگری بود. در ادامه همین مسیر روزانه حداقل یک هزار تا یک هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان نقدینگی جدید هم وارد بازار می‌شود. اما عجیب آنکه به ادعان یکی از مدیران بورس، از هر ۱۰۰ شرکت بورسی قیمت ۹۸ شرکت در سال گذشته افزایش یافته، اما رشد سود و فروش آنها با رشد قیمت سهام این شرکت‌ها هماهنگی ندارد. از حدود ۴۰۰ شرکت موجود در بورس حدود ۹۰ شرکت با P/E پنجاه وجود دارد؛ به عبارت دیگر نرخ بازدهی آنها حدود ۲ درصد در سال است. البته این بازدهی منهای افزایش قیمت دارایی‌های شرکت‌هاست که در صورت تجدید ارزیابی باعث سوددهی بیشتر خواهد شد.

بورس از نگاه موافقان

اما در مورد دلایل رشد شاخص بورس سرفصل‌های متنوعی مطرح شده است. از جمله اینکه رشد بیش از ۳۰ درصدی نقدینگی در روزهای منتهی به اسفندماه یکی از شاخص‌ترین دلایل بوده‌است. همزمان کاهش ارزش پول ملی در پی تورم ۴۰ درصدی و نگرانی پس‌اندازکنندگان از کاهش دارایی‌هایشان هم به‌عنوان موضوع دیگر موثر در رشد شاخص بورس برشمرده می‌شود. ایجاد ممنوعیت و محدودیت برای خرید و فروش طلا و ارز و کاهش بازدهی مسکن و به‌طور کلی وجود رکود در بازارهای موازی با بازار سرمایه را هم می‌توان علت مهمی قلمداد کرد. افزایش قیمت دارایی‌های شرکت‌ها به‌علت رشد قیمت ارز (به‌رغم تلاش بانک مرکزی برای ممانعت از رشد قیمت ارز و اعلام تورم ۴۱/۲ درصدی در سال ۹۸ توسط بانک مرکزی)، کاهش نرخ سود بانکی بلندمدت به ۱۵ درصد و کمتر از یک‌سال به ۱۰ درصد و عدم پوشش نرخ

تورم توسط سود بانکی برای پس‌اندازکنندگان، حمایت دولت از بازار سرمایه به‌عنوان یک بازار مولد که باعث تاثیرگذاری بیشتر بر روند افزایش قیمت بورس شده، کمبود شفافیت در بورس، غیرواقعی بودن استهلاک دارایی‌ها، به‌خاطر عدم تجدید نظر در ارزش دارایی‌ها با وجود رشد تورم و تقسیم سود غیر واقعی بین سهامداران را می‌توان از جمله دیگر دلایل رشد بازار سرمایه قلمداد کرد. در این وضعیت عده‌ای معتقدند بورس در شرایط فعلی سوپاپ اطمینان اقتصادی و سیاسی کشور است و نقدینگی کشور به وسیله بورس در حال بازتوزیع در بخش‌های حقیقی اقتصاد است و به همین دلیل عرضه سهام باید بدون وقفه ادامه یابد.

بورس از نگاه مخالفان

اما در مورد وضعیت رشد شاخص بورس تردیدهایی هم وجود دارد. از جمله آنکه در شرایط فعلی که مولفه‌ها نشان از رکود اقتصادی دارد، تقاضا، صادرات غیرنفتی، فروش و سرمایه در گردش شرکت‌ها کاهش یافته و تامین تجهیزات آنها با مشکلات بسیاری روبه‌رو است، چگونگی مثبت شدن صورت‌های مالی شرکت‌ها در ماه‌های آینده محل سوال است. همزمان اینکه با وجود اینکه تمام شرکت‌ها با رعایت پروتکل مشغول کارند، اما با توجه به مشکلات تامین ارز و مواد اولیه از یک طرف و نبود تقاضا از طرف دیگر بعید است بتوانند سوددهی خود را بالا ببرند. در همین شرایط ارزش برخی شرکت‌های زیان‌ده تا ۲۰ برابر افزایش یافته است ولی طبیعی است که این موقعیت پایدار نماند. در این موقعیت افزایش شاخص قیمت‌ها اگر تدریجی و منطقی نباشد، پراکنده می‌شود و فرصت بزرگی که برای بازار سرمایه ایران فراهم شده، از دست می‌رود...

نرخ گذاری دستوری کنار گذاشته شد؛ قیمت هادر بازار کاهش یافت

آرامش فولاد با پایان مداخله

دنیای اقتصاد : حذف مداخله قیمتی در بازار فولاد به کاهش نرخ منجر شده است و رفته رفته آرامش بیشتری در بازار خودنمایی می کند. این اتفاق شاهد زنده‌ای است که نشان می دهد حذف نرخ گذاری دستوری با افزایش شفافیت معاملاتی همراه است و در نهایت به عادلانه تر شدن بازار و منطقی تر شدن قیمت ها منجر می شود. از اواخر فروردین ماه تا اواسط هفته گذشته شاهد بودیم که بهای شمش فولادی در بورس کالا رشد حداکثر نزدیک به ۵۰ درصد را تجربه کرد؛ آن هم در شرایطی که قیمت های جهانی به نسبت کاهش یافته است. مداخله قیمتی در این بازه زمانی نه تنها به حمایت از مصرف کننده نهایی منتهی نشد، بلکه با فشار بر تولیدکنندگان بزرگی که سهام آنها بعضا در زمره سهام عدالت داد و ستد می شود حتی به منافع بخش مهمی از مردم ضربه زد. اما کاهش مداخله دستوری در بازار از یکسو با رشد عرضه مصنوعات فولادی در بورس کالا همراه شد و از سوی دیگر توجیه سفته بازی و واسطه گری را از رمق انداخت. این تجربه در بازار فولاد شاید تلنگری باشد برای کارشناسان این حوزه که

نشان می دهد نرخ گذاری دستوری با توجیه حمایت از مصرف کننده نهایی و تولید داخلی خیال باطلی است که نه تنها نتیجه معکوسی به همراه دارد، بلکه قیمت ها را به سمت چهره های متشنج و سردرگم تغییر می دهد.

قهر با نرخ گذاری دستوری تاکنون به کاهش قیمت ها در بازار آزاد منتهی شده است و استمرار دل زدگی قیمت ها از بازار سازی های پیدا و پنهان چهره های زیباتر از قبل را برای نوسان نرخ ترسیم کرده است. بازار سرکش فولاد به سمت آرامش حرکت کرده گویی اندکی رام شده است. این ادعا را می توان در نوسان قیمت ها به وضوح مشاهده کرد آن هم در شرایطی که سیگنال قدرتمندی از بازگشت روند افزایشی به بازار دیده نمی شود. به عبارت ساده تر جریان رشد نرخ در بازار فولاد قهر کرده است. هم بازار آزاد و هم بورس کالا وقتی توامان مسیر کاهش را در پیش می گیرند به این معنی است که جریان کاهش قیمت ها استمرار خواهد داشت آن هم در شرایطی که سقف تاریخی ۷ هزار تومانی برای بار دوم فتح شده و البته باز هم از دست رفته است. تاکنون که قیمت بالای ۷ هزار تومان برای بازار میلگرد خوش یمن نبوده و هر بار بالاتر از این قیمت را مشاهده کرد، کاهش جدی نرخ را متعاقب آن از سر گذرانده است. البته میلگرد ۷ هزار تومانی یک بدبینی دیگر هم داشته است. سال گذشته که میلگرد به ۷ هزار تومان رسید در فاصله ۳ هفته ای آن یک تغییر معاون وزیر هم تجربه شد که باید آن را به ناخوشایندی ها از بازار میلگرد افزود. سال گذشته هم که بازار بعد از التهاب نرخ سربزه زیر شد، پذیرش واقعیت های عرضه و تقاضا و حمایت واحدهای تولیدی از حجم عرضه یا کاهش محسوس اعمال نفوذهای دست ساخته قطعات یک پازل برای مدیریت بازار بود که شاید این بار هم چنین انتظاری را باید در نظر گرفت. بازار فولاد سال هاست که به یک بازار سرکش مشهور

شده یعنی روند عمومی نوسان قیمت ها شدید و بعضا پرشتاب است و بیش از همه چیز امکان پیش بینی این بازار مخصوصا در کوتاه مدت دشوار بوده و همچنین ماه هاست که با آرامش قیمتی در تضاد جدی قرار داشته است. تمام این پیچیدگی ها را در کنار نوسان بهای آزاد و نیمایی ارز یا تغییر قیمت های جهانی و میزان جذابیت و پتانسیل صادرات را اگر با هم در نظر بگیریم آن وقت چهره واقعی بازار قابل توصیف است. همه این موارد به صورت مستقیم بر نوسان قیمت ها اثر گذار است و اگر بخواهیم به جای بررسی همه این موارد و با یک سیگنال مشخص یعنی اعمال قیمت دستوری به مدیریت بازار بپردازیم، کژتابی بازار را موجب خواهیم شد. مطلبی که در هفته های گذشته بارها به آن انتقاد وارد کردیم؛ ولی به تازگی شاهد مسیر واقعی بازار در جهت تقابل عرضه و تقاضا هستیم. همین شفافیت و کاهش اعمال نفوذهای دستوری دلیل اصلی کاهش قیمت ها در بازار آزاد است و می توان به ادامه این مسیر نزولی خوش بین بود. وقتی سازوکار بازار نقش آفرین باشد هر پیشنهاد نرخ در فاز تقاضا امکان دارد به ثبت معامله ختم شود و خریدار نیز باید در زمان مقرر وجه معامله را بپردازد. همین مطلب موجب خواهد شد که اگر بازار میل به کاهش نرخ داشته باشد، عقبگرد بزرگی را در حجم تقاضا شاهد باشیم و همچنین هر میزان رشد قیمت ها با موشکافی دقیقی مورد توجه قرار می گیرد. این وضعیت را در شرایطی در نظر بگیرید که آزاد شدن بازار از قید نرخ گذاری دستوری به رشد محسوس نرخ در هفته گذشته انجامید؛ ولی هم اکنون و در لحظه مطالعه این گزارش، خریداران هفته گذشته یا معاملات خود را ابطال کرده یا قیمت های پیشین را پذیرفته اند که همین نرخ در مقایسه با روز گذشته با افت جدی همراه بوده است. این واقعیت ها را می توان زیرساخت اصلی در بازار فولاد به شمار آورد و در شرایطی که بهای شمش در بورس کالا بعد از

رکوردهای قیمتی پیشین و به کمک رشد عرضه ها به سمت کاهش نرخ متمایل شده احتمال استمرار این افت قیمت نیز وجود دارد. شاید مهم ترین نکته این کاهش قیمت ها را بتوان خلع سلاح تصمیم ساز بازار و بی اثر شدن قیمت گذاری دستوری به شمار آورد، آن هم در وضعیتی که مسیر کلی در بازار فولاد به سمت تقابل واقعی و منطقی عرضه و تقاضا حرکت می کند. موارد فوق به این معنی نیست که جریان عمومی قیمت ها در بازار آزاد با سقوط آزاد نرخ همراه شده و قیمت های به نرخ های سال ۹۷ باز می گردد؛ ولی در صورتی که روند کلی بازار از یک مسیر مشخص و آزاد برخوردار باشد نگرانی های چندانی قابل ترسیم نیست. همین که کاهش توأمان بهای شمش و میلگرد در بورس کالا در حال مشاهده است آینده بازار را روشن می کند؛ اگر چه تقابل عرضه و تقاضا و رسیدن به یک قیمت منطقی بهترین سرنوشتی است که برای این بازار ترسیم خواهد شد.

آخرین وضعیت معاملات بورس کالا

از ابتدای هفته گذشته تا پایان معاملات روز ۱۱ خردادماه سال جاری، ۶۴۸ هزار تن انواع محصولات فولادی در بورس کالا مورد داد و ستد قرار گرفت که حدود ۲۶۷ هزار تن آن مربوط به شمش (بلوم) و باقی عرضه های معامله شده شامل انواع ورق و مقاطع طولی فولادی بودند. در برابر عرضه های ۶۶۴ هزار تنی بورس کالا در این بازه زمانی، حدود یک میلیون و ۳۱۲ هزار تن تقاضا وجود داشت که سبب معامله شدن ۹۷ درصد عرضه ها در بازار فیزیکی بورس کالا شد. تقاضای هیجانی هفته گذشته به خوبی در دل این آمار و ارقام دیده می شود. اما این تقاضا از ابتدای هفته جاری روند منطقی به خود گرفت و سیر کاهش یافته است. با توجه به تعطیلی هایی که در هفته گذشته داشتیم و تنها ۳ روز کاری برای معاملات محصولات فولادی در

مصرف برق قبل از تابستان به رقم بی سابقه ۵۳ هزار و ۵۰۲ مگاوات رسید

شوگ قرنطینه به مصرف برق
دنیای اقتصاد: شوگ خانه‌نشینی شیوع کرونا
 و دورکاری به مصرف برق رسید. پیک مصرف تاکنون ۱۲/۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش یافته و از ابتدای سال تاکنون رشد ۴/۲ درصدی مصرف انرژی ثبت شده است. تحلیلگران صنعت برق معتقدند پارامترهای «افزایش مصرف خانگی به دلیل خانه‌نشینی و قرنطینه» و «پلت‌فرم‌های دورکاری» باعث مصرف موازی برق در «خانه» و «محل کار» شده و رکوردزنی مصرف برق را به همراه داشته است. میزان مصرف برق کشور به رقم ۵۳ هزار و ۵۰۲ مگاوات رسیده است.

رکورد مصرف برق برخلاف روال سال‌های قبل که در تابستان زده می‌شد در سومین ماه بهار ثبت شد. تازه‌ترین گزارش‌ها نشان می‌دهد میزان مصرف برق کشور به رقم ۵۳ هزار و ۵۰۲ مگاوات رسیده که این میزان در آخرین ماه بهار بی‌سابقه بوده است. طبق ارزیابی‌ها پیک مصرف تاکنون ۱۲/۸ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته افزایش یافته و از ابتدای سال تاکنون رشد ۴/۲ درصدی مصرف انرژی در کشور ثبت شده است. تحلیلگران صنعت برق معتقدند «افزایش مصرف خانگی به دلیل

خانه‌نشینی و قرنطینه» و «پلت‌فرم‌های دورکاری» باعث مصرف موازی برق در «خانه» و «محل کار» شده و رکوردزنی مصرف برق پیش از آغاز تابستان ۹۹ را در پی داشته است. این در حالی است که با افزایش بی‌سابقه مصرف برق در بهار، احتمال بروز خاموشی در تابستان بالا گرفته است. فعالان صنعت برق معتقدند قطعی‌های احتمالی، ریسک‌های انسانی به دلیل نیاز بیماران کرونا و کادر درمانی به خدمات برق را افزایش خواهد داد. همزمان با تداوم افزایش دمای هوا در نقاط مختلف کشور، پیک مصرف برق نیز روند صعودی کم‌سابقه‌ای به خود گرفته است. ارزیابی‌ها حاکی است میزان مصرف برق کشور به رقم ۵۳ هزار و ۵۰۲ مگاوات رسیده که این میزان مصرف در سومین ماه فصل بهار کم‌سابقه است. مصرف روزانه برق کشور براساس تازه‌ترین گزارش «شرکت مدیریت شبکه برق» در حالی امسال و در سومین ماه فصل بهار به شدت افزایش یافته که پارسال و در همین بازه زمانی میزان مصرف ۴۲ هزار و ۱۸۵ مگاوات بود. طبق ارزیابی‌ها تفاوت مصرف برق در روز دهم خردادماه امسال با مدت مشابه پارسال به یازده هزار و ۳۱۷ مگاوات رسیده است. به اعتقاد سخنگوی صنعت برق، میانگین دمای هوا یک درجه سلسیوس افزایش یافته و همین موضوع باعث بالا رفتن استفاده از وسایل سرمایشی و روند صعودی مصرف برق شده است. این در حالی است که طبق اعلام مصطفی رجبی‌مشهدی روند افزایشی موج گرما در هفته جاری همچنان ادامه خواهد داشت. طبق بررسی‌ها هر یک درجه افزایش دمای هوا حدود یک‌هزار و ۳۵۰ مگاوات تا یک هزار و ۵۰۰ مگاوات را به مصرف برق کشور اضافه می‌کند که با این پیش‌بینی میزان مصرف برق کشور در هفته جاری

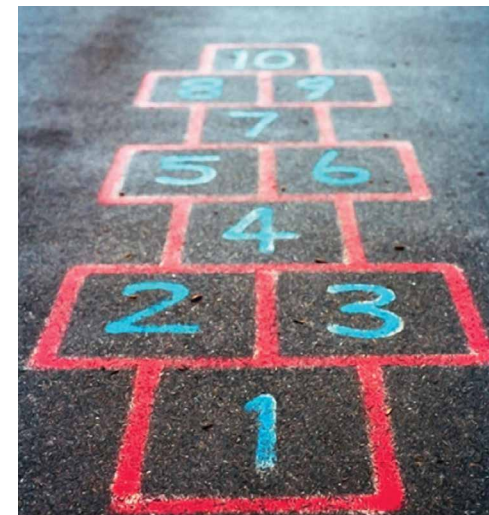
به ۵۲ تا ۵۳ هزار مگاوات خواهد رسید. میزان مصرف برق در بخش صنایع نیز در ۱۰ خردادماه به رقم چهار هزار و ۲۹۳ مگاوات رسیده که نسبت به روز ماقبل آن که چهار هزار و ۸۹۸ مگاوات بود، کاهش یافته است؛ به این ترتیب می‌توان گفت مصرف برق در بخش خانگی و اداری به دلیل استفاده بیشتر از وسایل سرمایشی روندی افزایشی یافته و گوی سبقت از بخش صنعت را در این بازه زمانی ربوده است. افزایش مصرف در بخش خانگی در حالی رخ داده که پیشتر پیش‌بینی شده بود فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی که به دلیل گسترش بیماری کرونا متوقف شده بود، سرعت گیرد. حال با توجه به افزایش بی‌سابقه مصرف برق در سومین ماه بهار، ذخیره نیروگاه‌ها در ۱۰ خردادماه به کمترین میزان خود ۵۵۲ مگاوات رسیده و تولید برق از انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق هم ۲۱۲ مگاوات بوده است. آیا افزایش مصرف برق در تابستان با توجه به اینکه در خردادماه رکوردزنی مصرف آغاز شده، مخاطراتی برای تامین برق پایدار به همراه خواهد داشت؟ «دنیای اقتصاد» در گفت‌وگو با متولیان و فعالان بخش خصوصی صنعت برق این گزاره را دلایل مصرف بی‌سابقه برق در آخرین ماه بهار را بررسی کرده است.

چرا مصرف بالا رفت؟

علی بخشی، رئیس هیات‌مدیره سندیکای صنعت برق ایران معتقد است تغییر رویه مصرف برق به چند پارامتر بازمی‌گردد. پارامتر اول این است که امسال هوا زودتر گرم شده و شدت دما نسبت به سال‌های گذشته بیشتر شده است. قاعدتا این موضوع روی افزایش مصرف برق تاثیر قابل توجهی خواهد داشت. پارامتر دوم که در افزایش مصرف برق تاثیرگذار بوده افزایش خانه‌نشینی و سبک جدید فعالیت‌ها

به نام «دورکاری» است. بررسی‌ها نشان می‌دهد مراجعه به خارج از خانه بسیار کمتر شده و همین موضوع باعث شده افرادی که تایم روزانه (صبح تا بعدازظهر) سرکار بودند و از برق خانگی در این بازه زمانی استفاده نمی‌کردند، به جمع مصرف‌کنندگان برق در پیک مصرف اضافه شوند. به اعتقاد بخشی کارمندان به واسطه دورکاری با حضور همزمان در خانه و هم اداره‌ها مصرف برق دوبرابری خواهند داشت. این موضوع منجر به مصرف موازی برق در خانه و محل کار شده است. به اعتقاد او به جای اینکه یک سمت مصرف‌کنندگان (ادارات یا خانگی) به‌خصوص در پیک ظهر حذف شوند، حضور در خانه باعث مصرف موازی و ایجاد تقاضا برای برق در دو طرف شده است. بخشی در ادامه گفت: سومین پارامتر تاثیرگذار پلت‌فرم‌های دورکاری است. مصرف آنها خیلی قابل توجه نیست اما در مجموعه کشور می‌تواند عدد قابل توجهی باشد. در اینجا بازم دو مصرف موازی شکل گرفته است. شما باید یک پلت‌فرم در خانه داشته باشید و یک پلت‌فرم در محل کار. ترکیب این سه آیتم باعث شده مصرف برق در خردادماه خود را این‌گونه نشان دهد.

اما مخاطرات رشد مصرف برق چه خواهد بود؟ بخشی می‌گوید: خوشبختانه امسال وضعیت نیروگاه‌های برقی خوب است. بارش‌هایی که در سال آبی گذشته و امسال اتفاق افتاده باعث شده بتوان از ظرفیت نیروگاه‌های برقی که در مدار هستند به‌عنوان بازوهای اصلی تامین برق استفاده کرد. اما مخاطراتی نیز وجود دارد. به اعتقاد او اگر دما بخواهد با همین شدت افزایش پیدا کند و شرایط مصرف هم به همین شکل حفظ شود، این خطر و نگرانی وجود دارد که امسال باز هم یک رکورد جدید در مصرف برق ثبت شود...

کدام یک با ارزش تر است؟ زندگی انسان‌ها یا اقتصاد؟

در حالی که همه‌گیری ویروس کرونا به مسأله‌ای جهانی تبدیل شده است، سوالی که مورد بحث اقتصاددان‌ها و افراد دیگر جامعه است این است که آیا زندگی انسان‌ها ارزش تعطیلی اقتصاد را دارد یا خیر. نمی‌شود به هر قیمتی اقتصاد را بست چراکه هزینه‌های تعطیلی اقتصاد بدون محاسبه بهای آن، می‌تواند عواقب بدتری از نبستن آن داشته باشد. مثل قحطی و گرسنگی! بنابراین، محاسبه این هزینه‌ها در مواقع این‌چنینی از اولویت‌ها است.

برای این منظور ابتدا باید ارزش زندگی انسان‌ها را با معیاری کمی سنجید.

ایالات متحده از دهه‌ها قبل برای تصویب و اجرایی کردن مقررات ایمنی، تحلیل هزینه-فایده انجام می‌داد. در این روش، نهادهای دولتی مربوطه، ارزش زندگی افراد را محاسبه می‌کردند و با هزینه

اجرائی کردن این قوانین، مقایسه و براساس آن نسبت به تصویب یا عدم تصویب آن تصمیم‌گیری می‌کردند. برای مثال تا سال ۱۹۸۲ نوشتن «ماده سمی» یا «خطر اشتعال» روی کالاهای پرخطر، اجباری نبود. هزینه محاسبه شده برای نوشتن این قبیل عبارات در حدود ۲/۶ میلیارد دلار برآورد شده بود، اما هزینه از دست دادن جان افراد بر اثر این خطر چقدر بود؟

در آن سال، ارزش زندگی هر فردی را براساس ارزش سال‌های از دست رفته (پس از مرگ) او ارزیابی می‌کردند. به عبارت دیگر، میزان درآمدهایی که فرد قرار بود در سال‌های بعد کسب کند و با مرگش از آن محروم شده بود، محاسبه می‌شد. این نوع محاسبه که به «هزینه مرگ» موسوم بود، حدود ۳۰۰ هزار دلار برآورد شده بود. یعنی چیزی در حدود ۸۰۰ هزار دلار به ارزش امروز. از طرفی، خطر مرگ بر اثر استفاده از این مواد برای ۴۷۵۰ نفر متصور بود. با یک محاسبه ساده، هزینه مرگ این تعداد افراد حدود ۱/۴ میلیارد دلار به دست می‌آید که بسیار کمتر از هزینه اجباری کردن چاپ عبارات هشداردهنده روی مواد خطرناک بود و این مقررات تصویب نشد. کمی بعد، ویسکوزی، اقتصاددانی که در زمینه ریسک و عدم قطعیت تخصص داشت، این نوع محاسبه را ناصحیح خواند. به گفته او، در روش محاسبه «هزینه مرگ» صرفاً درآمدهای آتی افراد در نظر گرفته می‌شد. یعنی زندگی افرادی که درآمد آتی برای آنها متصور نبود، بی‌ارزش بود! به اعتقاد وی، برای محاسبه این هزینه باید زندگی ارزش‌گذاری شود، نه مرگ!

ویسکوزی برای ارائه یک راه‌حل جایگزین، فاکتور اصلی محاسبات خود را شغل افراد قرار داد. مشاغل به‌طور ذاتی دارای ریسک‌های متفاوتی هستند.

ریسکی که در این محاسبه اهمیت دارد، وجود خطر مرگ در شغل‌ها است. به‌طور قطع می‌توان گفت بعضی مشاغل از این منظر خطرناک‌تر از بعضی دیگرند و پذیرش این خطر، به‌طور معمول با درآمد بالاتر همراه است. البته در نگاه اول، برای خطر مرگی که به یک کارگر ساختمانی تحمیل می‌شود، درآمد زیادی به او تعلق نمی‌گیرد. اما عمدتاً درآمد این کارگر در مقایسه با شغلی مانند بلیت‌فروش سینما بالاتر است. از این‌رو، ویسکوزی شروع به جمع‌آوری اطلاعات درخصوص مشاغل مختلف کرد. تعداد افراد شاغل در هر حرفه را تخمین زد و میزان خطر هر شغل را با تغییرات درآمدی آن نسبت به دیگر مشاغل مقایسه کرد. در این روش محاسبه، در واقع هر فردی با اطلاع از خطر مرگ موجود در هر شغل با دریافت دستمزد بالاتر نسبت به شغلی که این خطر را ندارد، روی زندگی خود ارزش‌گذاری می‌کند. اطلاعات به‌دست آمده نشان می‌داد از هر ۱۰ هزار نفر احتمال مرگ یک نفر در حین کار وجود داشت و افراد با پرداخت سالانه مبلغی حدود ۳۰۰ دلار این ریسک را بیمه می‌کردند. پس ارزش زندگی هر فرد با این روش، ۳ میلیون دلار برآورد شد که به آن «ارزش آماری زندگی» یا «مرگ قابل انتظار» (Expected Death) می‌گفتند.

با این محاسبه اضافه کردن برچسب‌های هشداردهنده به مواد خطرناک مقرون به صرفه و در نتیجه تصویب و ابلاغ شد. این روش برای موارد بسیار دیگری نیز استفاده شد اما با توجه به نقص‌های آن، با چالش‌هایی نیز روبه‌رو بود. به‌طور مثال، زمانی که تکنولوژی دوربین دنده عقب به تازگی معرفی شده بود و قیمت آن نسبتاً بالا بود، استفاده از آن برای خودروهای شاسی بلند مورد

بحث قرار گرفت. تحلیل هزینه-فایده این مورد، نشان می‌داد هزینه اجباری کردن آن بسیار بالاتر از ارزش زندگی‌هایی بود که احتمالاً بر اثر دیده نشدن توسط راننده یکی از این خودروها از دست می‌رفت. اینجا بود که یکی از بزرگ‌ترین نقص‌های این روش محاسبه، خود را نشان داد. در این قبیل حوادث، معمولاً کودکان کم‌سن‌وسال و اکثر مواقع توسط والدین خود قربانی می‌شدند. اینجا بود که عده‌ای پیشنهاد احتساب سن و سال افراد را در این روش مطرح کردند.

مثال دیگر به سال ۲۰۰۳ و زمان تصمیم‌گیری برای شاخص استاندارد پاک‌ی هوا برمی‌گردد. دولت وقت، تاثیر سن را در محاسبات خود در نظر گرفت. به این صورت که ارزش زندگی افراد بالای ۷۰ سال را ۳۷ درصد کمتر از دیگران تخمین زد، چراکه آنها سال‌های کمتری را زندگی و تنفس می‌کردند. این تصمیم عواقب ناخوشایندی برای دولت در پی داشت و دولت را پس از اعتراضات مردمی با سر دادن شعارهای ضد تبعیض به عقب‌نشینی واداشت. نهایتاً، تصمیم دولت بر این شد که هیچ‌گونه تبعیضی را در محاسبات خود به‌کار نگیرد و ارزش زندگی، برای پیر و جوان، سفیدپوست و رنگین‌پوست، ثروتمند و فقیر و هر فرد دیگر مساوی در نظر گرفته شود. تصمیمی که پاسخی است برای بحث‌های امروز درخصوص کرونا و تعطیلی اقتصاد که ارزش زندگی افرادی را که به دلیل کرونا در خطر مرگ هستند - که بیشتر آنها را مسن‌ترها تشکیل می‌دهند - کمتر از آن می‌دانند که کسب‌وکارها برای آنها تعطیل شوند.

در حال حاضر از آنجا که در شرایط فعلی زمان چندانی برای این تحلیل‌ها وجود ندارد، دولت از روش قبلی استفاده کرده...

احیای دریاچه حوض سلطان قم

در حوالی ۳۵ کیلومتری بزرگراه قم - تهران، دریاچه نمک حوض سلطان قرار دارد که وسعت این دریاچه بسته به بارش‌های باران و ورودی آب در فصول مختلف سال متفاوت است. این روزها در پی بارش‌های مناسب فصل زمستان و همچنین فصل بهار امسال و به دنبال رهاسازی حقایبه قمرود، این دریاچه که در سال‌های گذشته در مقطعی به طور کامل خشک شده و کف نمکی آن با اشکال چند وجهی نمایان بود، مجدد احیا شد و هم اکنون پهنه این دریاچه حداکثر میزان آب را در خود جای داده است. این دریاچه پتانسیل‌های بسیار مناسبی برای بخش گردشگری استان قم به همراه دارد که متأسفانه این بخش به دلیل نبود راه دسترسی مناسب مورد غفلت قرار گرفته است.